

CÁCH DẪN TRỰC TIẾP VÀ CÁCH DẪN GIÁN TIẾP

I – CÁCH DẪN TRỰC TIẾP

Đọc các đoạn trích sau (trích từ truyện ngắn *Lặng lẽ Sa Pa* của Nguyễn Thành Long) và trả lời câu hỏi.

a) *Cháu ở liền trong tạm hàng tháng. Bác lái xe bao lần dừng, bóp còi toe toe, mặc, cháu gan lì nhất định không xuống. Áy thế là một hôm, bác lái phải thân hành lên tạm cháu. Cháu nói : "Đây, bác cũng chẳng "thèm" người là gì ?".*

b) *Hoạ sĩ nghĩ thầm : "Khách tới bất ngờ, chắc cu cậu chưa kịp quét tước đơn dẹp, chưa kịp gấp chăn chǎng hạn".*

1. Trong đoạn trích (a), bộ phận in đậm là lời nói hay ý nghĩ của nhân vật ?
Nó được ngăn cách với bộ phận đứng trước bằng những dấu gì ?

2. Trong đoạn trích (b), bộ phận in đậm là lời nói hay ý nghĩ của nhân vật ?
Nó được ngăn cách với bộ phận đứng trước bằng những dấu gì ?

3. Trong cả hai đoạn trích, có thể thay đổi vị trí giữa bộ phận in đậm với bộ phận đứng trước nó được không ? Nếu được thì hai bộ phận ấy ngăn cách với nhau bằng những dấu gì ?

II – CÁCH DẪN GIÁN TIẾP

Đọc các đoạn trích sau và trả lời câu hỏi.

a) *Lão tìm lời lẽ giảng giải cho con trai hiểu. Lão khuyên nó hãy dẫn lòng bỏ đám này, để dùi giảng lại ít lâu, xem có đám nào khá mà nhẹ tiễn hơn sê liệu ; chǎng lấy đứa này thì lấy đứa khác ; làng này đã chết hết con gái đâu mà sợ.*

(Nam Cao, *Lão Hạc*)

b) *Nhưng chờ hiểu lâm rằng Bác sống khắc khổ theo lối nhà tu hành, thanh tao theo kiểu nhà hiền triết ẩn dật.*

(Phạm Văn Đồng, *Chủ tịch Hồ Chí Minh, tinh hoa và khí phách của dân tộc, lương tâm của thời đại*)

- Trong đoạn trích (a), bộ phận in đậm là lời nói hay ý nghĩ ? Nó có được ngăn cách với bộ phận đứng trước bằng dấu gì không ?
- Trong đoạn trích (b), bộ phận in đậm là lời nói hay ý nghĩ ? Giữa bộ phận in đậm và bộ phận đứng trước có từ gì ? Có thể thay từ đó bằng từ gì ?

Ghi nhớ

Có hai cách dẫn lời nói hay ý nghĩ (lời nói bên trong) của một người, một nhân vật :

- Dẫn trực tiếp, tức là nhắc lại nguyên văn lời nói hay ý nghĩ của người hoặc nhân vật ; lời dẫn trực tiếp được đặt trong dấu ngoặc kép.*
- Dẫn gián tiếp, tức là thuật lại lời nói hay ý nghĩ của người hoặc nhân vật, có điều chỉnh cho thích hợp ; lời dẫn gián tiếp không đặt trong dấu ngoặc kép.*

III – LUYỆN TẬP

- Tìm lời dẫn trong những đoạn trích sau (trích từ truyện ngắn *Lão Hạc* của Nam Cao). Cho biết đó là lời nói hay ý nghĩ được dẫn, là lời dẫn trực tiếp hay lời dẫn gián tiếp.

a) *Nó cứ làm in như nó trách tôi ; nó kêu ư ư, nhìn tôi, như muốn bảo tôi rằng : "A ! Lão già tệ lắm ! Tôi ăn ở với lão như thế mà lão xử với tôi như thế này à ?".*

b) *Sau khi thằng con đi, lão tự bảo rằng : "Cái vườn là của con ta. Hồi còn mồ ma mẹ nó, mẹ nó cố thắt lưng buộc bụng, dè sển māi, mới để ra được năm mươi đồng bạc tậu. Hồi ấy, mọi thức còn rẻ cả...".*

- Viết một đoạn văn nghị luận có nội dung liên quan đến một trong ba ý kiến dưới đây. Trích dẫn ý kiến đó theo hai cách : dẫn trực tiếp và dẫn gián tiếp.

a) *Chúng ta phải ghi nhớ công lao của các vị anh hùng dân tộc, vì các vị ấy là tiêu biểu của một dân tộc anh hùng.*

(Hồ Chí Minh, *Báo cáo Chính trị tại Đại hội
đại biểu toàn quốc lần thứ II của Đảng*)

b) *Giản dị trong đời sống, trong quan hệ với mọi người, trong tác phong, Hồ Chủ tịch cũng rất giản dị trong lời nói và bài viết, vì muốn cho quần chúng nhân dân hiểu được, nhớ được, làm được.*

(Phạm Văn Đồng, *Chủ tịch Hồ Chí Minh, tinh hoa và khí phách của dân tộc, lương tâm của thời đại*)

c) *Người Việt Nam ngày nay có lí do đầy đủ và vững chắc để tự hào với tiếng nói của mình.*

(Đặng Thai Mai, *Tiếng Việt, một biểu hiện hùng hồn của sức sống dân tộc*)

3. Hãy thuật lại lời nhân vật Vũ Nương trong đoạn trích sau đây theo cách dẫn gián tiếp.

Hôm sau, Linh Phi lấy một cái túi bằng lụa tía, đựng mười hạt minh châu, sai sứ giả Xích Hỗn đưa Phan ra khỏi nước. Vũ Nương nhân đó cũng đưa gửi một chiếc hoa vàng mà dặn :

– Nhờ nói hộ với chàng Trương, nếu còn nhớ chút tình xưa nghĩa cũ, xin lập một đàn giải oan ở bến sông, đốt cây đèn thần chiếu xuống nước, tôi sẽ trở về.

(Nguyễn Dữ, *Chuyện người con gái Nam Xương*)